

**ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ**

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՈՒ ՎԵՐԱԿԱՌՈՒՑՄԱՆ ԵՎ ԶԱՐԳԱՑՄԱՆ
ԵՎՐՈՊԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ՄԻՋԵՎ «ՀՅՈՒՄԻՍ-ՀԱՐԱՎ ՃԱՆԱՊԱՐՀԱՅԻՆ ՄԻՋԱՆՑՔ
(ՍԻՍԻԱՆ-ՔԱՋԱՐԱՆ ՀԱՐԱՎԱՅԻՆ ՀԱՏՎԱԾ)» ՎԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱՁԱՅՆԱԳՐՈՒՄ
ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍ-
ԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ**

Քաղ. Երևան

10 սեպտեմբերի 2024 թ.

Սահմանադրական դատարանը՝ կազմով. Ա. Դիլանյանի (նախագահող),
Վ. Գրիգորյանի, Հ. Թովմասյանի, Դ. Խաչատուրյանի, Ե. Խունդկարյանի, Հ. Հովակիմ-
յանի, Է. Շաթիրյանի, Ս. Սաֆարյանի, Ա. Վաղարշյանի,

մասնակցությամբ (գրավոր ընթացակարգի շրջանակներում)՝

Կառավարության ներկայացուցիչ՝ Տարածքային կառավարման և ենթակառուց-
վածքների նախարարի տեղակալ Բ. Ղալեջյանի,

համաձայն Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետի, 169-րդ հոդվածի 3-րդ
մասի, ինչպես նաև «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի
23-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 40 և 74-րդ հոդվածների,

դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «Հայաստանի Հանրապետու-
թյան ու Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի միջև «Հյուսիս-հարավ
ճանապարհային միջանցք (Սիսիան-Քաջարան հարավային հատված)» վարկային համա-
ձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատաս-
խանության հարցը որոշելու վերաբերյալ» գործը:

Կառավարությունն իր՝ 2024 թվականի հունիսի 27-ի N 982-Ա որոշմամբ հավա-
նություն է տվել «Հայաստանի Հանրապետության ու Վերակառուցման և զարգացման

Եվրոպական բանկի միջև «Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցք (Սիսիան-Քաջարան հարավային հատված)» վարկային համաձայնագիրը վավերացնելու մասին» օրենքի նախագծի վերաբերյալ Կառավարության օրենսդրական նախաձեռնությանը և որոշել է այդ համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանությունը որոշելու նպատակով դիմել Սահմանադրական դատարան:

Գործի քննության առիթը Կառավարության՝ 2024 թվականի հուլիսի 1-ին Սահմանադրական դատարան մուտքագրված դիմումն է:

Ուսումնասիրելով վերոնշյալ համաձայնագիրը, հետազոտելով սույն գործով Կառավարության ներկայացուցչի գրավոր բացատրությունը և գործում առկա մյուս փաստաթղթերը՝ Սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Ձ Ե Ց**.

1. Հայաստանի Հանրապետության ու Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի միջև «Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցք (Սիսիան-Քաջարան հարավային հատված)» վարկային համաձայնագիրը (ստորև՝ Համաձայնագիր) ստորագրվել է 2024 թվականի մայիսի 15-ին՝ Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի մասը կազմող՝ Սիսիան-Քաջարան ճանապարհի հարավային հատվածի կառուցման հարցում Հայաստանին օժանդակելու նպատակով:

2. Համաձայնագիրը վավերացնելու մասին օրենքի նախագծի մասին Կառավարության որոշման նախագծի ընդունման հիմնավորման համաձայն՝ «ՀՀ-ի համար առաջնահերթություն համարվող Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցքի 4-րդ տրանշի Սիսիան-Քաջարան շուրջ 60 կմ նոր ճանապարհահատվածի (ներառյալ Բարգուշատի թունելը) ներդրումային ծրագիրը նախատեսվում է իրականացնել ըստ երեք ենթահատվածների՝

1. 27.12 կմ երկարությամբ Հյուսիսային ենթահատված, կմ0+000 ÷ կմ27+125,

2. 8.65 կմ երկարությամբ Բարգուշատի թունելի ենթահատված, կմ27+125 ÷ կմ35+775,

3. 24.25 կմ երկարությամբ Հարավային ենթահատված, կմ35+775 ÷ կմ60+022 (այսուհետ՝ Ծրագիր):

Հարավային ենթահատվածի կառուցման ծրագրի գնահատված արժեքը կազմում է 452 մլն եվրո: Նախատեսվում է Ծրագրի ֆինանսավորումն իրականացնել ՎՋԵԲ և ԵՆԲ կողմից տրամադրվող վարկային միջոցներով և ՀՀ կառավարության համաֆինանսավորմամբ: Հարավային ենթահատվածի ֆինանսավորման համար անհրաժեշտ վարկային միջոցները կազմում են 373 մլն եվրո, որից 236 մլն եվրոն նախատեսվում է ներգրավել ՎՋԵԲ-ից, իսկ 137 մլն եվրոն՝ ԵՆԲ-ից: ՀՀ կառավարության համաֆինանսավորման մասը կազմում է 79 մլն եվրո:

(...)

Համաձայնագրի շրջանակներում կառուցվելու է 24.25 կմ երկարությամբ ասֆալտ-բետոնե պատվածքով ճանապարհ, որը հնարավորություն կտա կրճատելու Սիսիան-Քաջարան ճանապարհային հատվածի երկարությունը, ինչի արդյունքում կնվազի երթևեկության տևողությունը, կավելանա տրանսպորտային միջոցների առկա 50 կմ/ժ միջին արագությունը մինչև 100 կմ/ժ, կբարձրացվեն երթևեկության հարմարավետությունն ու անվտանգությունը: Ճանապարհահատվածի կառուցումը կնպաստի նաև ապրանքաշրջանառության մեծացմանը, տրանսպորտային ծախսերի կրճատմանը, տարանցիկ տրանսպորտի ներգրավմանը և տուրիզմի զարգացմանը:

Ճանապարհահատվածի կառուցման աշխատանքները ներառում են.

- ասֆալտբետոնե պատվածքով 11.1մ լայնությամբ (այդ թվում՝ նաև ամրացված կողնակներ), 3 երթևեկելի գոտիներով (3.30մ) ճանապարհի կառուցում,
- 5 թունելների, 11 կամուրջների, 68 հեղեղատների, 43 հենապատերի կառուցում,
- անվտանգ երթևեկությունն ապահովող այլ աշխատանքների իրականացում:

(...)

Վարկային համաձայնագրով Ծրագրի իրականացման համար պատասխանատու պետական լիազոր մարմինը Հայաստանի Հանրապետության տարածքային կառավարման և ենթակառուցվածքների նախարարությունն է, իսկ Ծրագիրն իրականացնող գործակալությունը՝ «Ճանապարհային դեպարտամենտ» հիմնադրամը»:

3. Համաձայնագիրն ուժի մեջ է մտնում Համաձայնագրի VI հոդվածով սահմանված կարգով: Ստանդարտ սահմանումների և պայմանների 9.02 բաժնի «գ» ենթակետի

նպատակների համար Համաձայնագրի ուժի մեջ մտնելու համար որպես լրացուցիչ նախապայման սահմանված է Համաձայնագրին համապատասխան և Բանկի կողմից ընդունելի համարվող Ծրագրի իրականացման գրասենյակի ստեղծումը:

4. Համաձայն Համաձայնագրի՝ Բանկի՝ 2021 թվականի նոյեմբերի 5-ի Ստանդարտ սահմանումների և պայմանների բոլոր դրույթները ներառվում ու կիրառելի են դառնում Համաձայնագրի նկատմամբ նույն ուժով ու գործողությամբ, եթե դրանք ամբողջությամբ սահմանված լինեին Համաձայնագրում:

5. Համաձայնագրին ունի 3 հավելվածներ՝ Հավելված 1. «**Ծրագրի նկարագիրը**», Հավելված 2. «**Կատեգորիաներ և մասհանումներ**», Հավելված 3. «**Բնապահպանական և սոցիալական գործողությունների ծրագիր**»:

Ծրագիրը բաղկացած է հետևյալ մասերից, որոնք ենթակա են փոփոխման ժամանակ առ ժամանակ՝ համաձայնեցված լինելով Բանկի և Հայաստանի Հանրապետության կողմից.

Մաս Ա. Սիսիան-Քաջարան Ճանապարհի հարավային հատվածի կառուցում (Նախագծման փուլ),

Մաս Բ. Սիսիան-Քաջարան Ճանապարհի հարավային հատվածի կառուցում (Շինարարության փուլ),

Մաս Գ. Ինժեներական վերահսկողություն,

Մաս Դ. Ծրագրի կառավարման խորհրդատու:

6. Համաձայնագրի II հոդվածի 2.01 բաժնի համաձայն՝ Բանկը համաձայնվում է Համաձայնագրում սահմանված պայմաններով և կարգով Հայաստանի Հանրապետությանը տրամադրել մինչև 236.000.000 եվրո գումար (Վարկ):

Համաձայնագրի II հոդվածի 2.02 բաժնի համաձայն՝ որպես Մասհանման նվազագույն գումարի չափ սահմանվել է 1.000.000 եվրոն՝ նախագծման փուլում շինարարության պայմանագրով վճարումներ կատարելու նպատակով, 5.000.000 եվրոն՝ շինարարական պայմանագրով նախատեսված վճարումների իրականացման նպատակով շինարարական

և թերությունների հայտնաբերման փուլերի ընթացքում, և 200.000 եվրոն՝ վերահսկող ինժեներին և ծրագրի ղեկավարման խորհրդատուին վճարումներ իրականացնելու նպատակով՝ համաձայն վերահսկող ինժեների և ծրագրի ղեկավարման խորհրդատուի պայմանագրի:

Որպես կանխավճարի նվազագույն գումարի չափ և չեղարկման նվազագույն գումարի չափ սահմանվել է 1.000.000 եվրոն:

Վարկի վերջին հասանելիության ժամկետը Համաձայնագրի ստորագրման 8-րդ տարեկիցն է կամ այլ ավելի ուշ ժամկետ, որը Բանկն իր հայեցողությամբ կարող է սահմանել և ծանուցել Հայաստանի Հանրապետությանը:

7. Համաձայնագրով Հայաստանի Հանրապետությունը ստանձնում է, մասնավորապես, ներքոնշյալ պարտավորությունները.

ա) սկսած 2029 թվականի հուլիսի 15-ից մինչև 2044 թվականի հունվարի 15-ը՝ յուրաքանչյուր տարվա հունվարի 15-ին և հուլիսի 15-ին, 30 (երեսուն) հավասարաչափ (կամ որքան հնարավոր է հավասարաչափ) կիսամյակային վճարումներով՝ լողացող տոկոսադրույքով վճարել Վարկը (հոդված II, բաժին 2.02, կետեր «ե(1)» և «ը»),

բ) վճարել Պարտավճար՝ տարեկան 0.5% չափով (հոդված II, բաժին 2.02, կետ «է»),

գ) բացի Ստանդարտ սահմանումների և պայմանների Հոդված IV-ում սահմանված ընդհանուր հանձնառություններից՝ եթե Բանկն այլ բան չի նախատեսում, ապահովել, որ Իրականացնող մարմինը ձեռնարկի բոլոր անհրաժեշտ գործողությունները՝ ապահովելու ողջամիտ միջոցներ և այլ ռեսուրսներ, այդ թվում նաև մարդկային ռեսուրսներ, Ծրագիրը ավարտին հասնելու համար, ինչպես նաև իրականացնի Փոխկապակցված միջոցառումները (հոդված III, բաժին 3.01, կետ «ա»),

դ) բացի Ստանդարտ սահմանումների և պայմանների Հոդված IV-ում սահմանված ընդհանուր հանձնառություններից՝ եթե Բանկն այլ բան չի նախատեսում, պատասխանատվություն կրել բոլոր անուղղակի և պահվող հարկերի և տուրքերի համար (ներառյալ, առանց սահմանափակման, ցանկացած մաքսատուրք, եթե կիրառելի է) բոլոր ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների առնչությամբ (ներառյալ՝ խորհրդատվական ծառայությունները), որոնք ձեռք են բերվել Ծրագրի համար կամ նախատեսում են դրանց

փոխհատուցումը և հետագա պայմանով, որ ոչ մի դեպքում Վարկի միջոցները և տեխնիկական համագործակցության միջոցները չեն օգտագործվի Ծրագրի համար գնվելիք բոլոր ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների (ներառյալ՝ խորհրդատվական ծառայությունները) այլ հարկերի ֆինանսավորման կամ վճարման համար (հոդված III, բաժին 3.01, կետ «բ»),

ե) բացի Ստանդարտ սահմանումների և պայմանների Հոդված IV-ում սահմանված ընդհանուր հանձնառություններից՝ եթե Բանկն այլ բան չի նախատեսում, իրականացնել Ծրագիրը, ինչպես նաև Փոխկապակցված միջոցառումները, պատշաճ կերպով և արդյունավետորեն, համաձայն հաջողված ինժեներային, ֆինանսական և բիզնես փորձի, բոլոր կիրառելի օրենքներին համահունչ և ընդունելի միջազգային ստանդարտներին և փորձին համապատասխան, բնապահպանական, աշխատանքային, առողջապահական և անվտանգային նորմերին համապատասխան (հոդված III, բաժին 3.01, կետ «գ»),

զ) բացի Ստանդարտ սահմանումների և պայմանների Հոդված IV-ում սահմանված ընդհանուր հանձնառություններից՝ եթե Բանկն այլ բան չի նախատեսում, ապահովել, որ Փոխկապակցված միջոցառումների համար բոլոր պայմանագրերը ներառեն համապատասխանության պահանջ Շրջանակային բնապահպանական և սոցիալական կառավարման պլանին, ինչպես նաև համապատասխանություն Պատվիրակված կատարողականի նկատմամբ պահանջներին և GIP-ին, ինչպես նաև երաշխավորել, որ այս հանձնառությունը կներառի պարտավորություն՝ մշակելու Փոխկապակցված միջոցառումների համար Բնապահպանական և սոցիալական կառավարման պլաններ, որոնք հատուկ կլինեն տվյալ տեղանքներին. ընդ որում, դրանք համապատասխանաբար հաստատված կլինեն Սիսիան-Քաջարան ճանապարհի յուրաքանչյուր հատվածի համապատասխան Վերահսկող ինժեների կողմից և հավասարապես նաև Ծրագրի կառավարման խորհրդատուի աջակցությամբ Ծրագրի իրականացնողի կողմից՝ ապահովելու Պատվիրակված կատարողական նկատմամբ պահանջները և GIP-ի պահանջները (հոդված III, բաժին 3.01, կետ «դ»),

է) բացի Ստանդարտ սահմանումների և պայմանների Հոդված IV-ում սահմանված ընդհանուր հանձնառություններից՝ եթե Բանկն այլ բան չի նախատեսում, ապահովել Հողի

ձեռքբերման և վերաբնակեցման պլանի հաստատումը և Հողի ձեռքբերման և վերաբնակեցման պլանի իրականացման ավարտը՝ հավաստված ESP PR5 չափանիշներով Հողի ձեռքբերման և վերաբնակեցման պլանի ավարտական աուդիտի միջոցով՝ պատրաստված Արտաքին վերաբնակեցման մշտադիտարկողի կողմից և Բանկի համար ընդունելի ձևով, որը կնախորդի ծրագրի համապատասխան հատվածների աշխատանքների մեկնարկին (հոդված III, բաժին 3.01, կետ «ե»),

ը) բացի Ստանդարտ սահմանումների և պայմանների Հոդված IV-ում սահմանված ընդհանուր հանձնառություններից՝ եթե Բանկն այլ բան չի նախատեսում, ապահովել, որ Ծրագրի հաշիվները աուդիտի ենթարկվեն Բանկի կողմից ընդունելի անկախ աուդիտորի կողմից (հոդված III, բաժին 3.01, կետ «զ»),

թ) բացի Ստանդարտ սահմանումների և պայմանների Հոդված IV-ում սահմանված ընդհանուր հանձնառություններից՝ եթե Բանկն այլ բան չի նախատեսում, ապահովել, որ Բարգուշատի թունելի կապալառուի կողմից աշխատանքների մեկնարկի պահից սկսած, մշտապես այդ կապալառուն ապահովի այլընտրանքային հասանելի ճանապարհ և ուղիներ՝ անկախ Ծրագրի աշխատանքների և շինարարության տեղանքներից՝ Երթևեկության կառավարման պլանին համահունչ՝ չխաթարելով Ծրագրի ընթացքը (հոդված III, բաժին 3.01, կետ «է»),

ժ) բացի Ստանդարտ սահմանումների և պայմանների Հոդված IV-ում սահմանված ընդհանուր հանձնառություններից՝ եթե Բանկն այլ բան չի նախատեսում, ապահովել Ոլորտային քաղաքականության փաստաթղթի նախապատրաստումն ու հաստատումը, Ծառայությունների մակարդակի պայմանագրի նախապատրաստումը և Խելացի տրանսպորտային համակարգի ռազմավարության պատրաստումն ու հաստատումը ոչ ուշ, քան 2027 թ. հունիսի 30-ը՝ Բանկի կողմից նշանակված ճանապարհային ոլորտի աջակցության խորհրդատուի օգնությամբ և ներգրավմամբ (հոդված III, բաժին 3.01, կետեր «ը», «թ» և «ժ»),

ժա) բացի Ստանդարտ սահմանումների և պայմանների Հոդված IV-ում սահմանված ընդհանուր հանձնառություններից՝ եթե Բանկն այլ բան չի նախատեսում, ապահովել Ոլորտային քաղաքականության փաստաթղթում ներկայացված 3 (երեք) առանցքային

առաջարկությունների իրականացումը (որոնք ներկայումս կներառեն առաջարկություններ ճանապարհների պահպանման, ճանապարհների անվտանգության և ակտիվների կառավարման ոլորտներում) ոչ ուշ, քան 2029 թ. հունիսի 30-ը (հոդված III, բաժին 3.01, կետ «ի»),

ժբ) եթե այլ բան համաձայնեցված չէ Բանկի հետ, ստեղծել և Ծրագրի իրականացման ողջ ժամանակահատվածում գործողության մեջ պահել ծրագրի իրականացման գրասենյակը համապատասխան ռեսուրսներով և Բանկի համար **ընդունելի** տեխնիկական առաջադրանքի շրջանակներին համապատասխան որակավորված անձնակազմով, որի նպատակը Ծրագրի իրականացման բոլոր ասպեկտների համակարգումը, կառավարումը, մշտադիտարկումն ու գնահատումն է, ներառյալ Ծրագրի համար ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների, ինչպես նաև խորհրդատվական ծառայությունների գնումների իրականացումը (հոդված III, բաժին 3.02),

ժգ) Վարկից ֆինանսավորվող և Ծրագրի իրականացման համար պահանջվող ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների գնումներն իրականացնել Համաձայնագրի III հոդվածի 3.03 բաժնի դրույթներով սահմանված կարգով (հոդված III, բաժին 3.03),

ժդ) ապահովել Համաձայնագրի III հոդվածի 3.04 բաժնում սահմանված բնապահպանական և սոցիալական համապատասխանության վավերապայմանների կատարումը (հոդված III, բաժին 3.04),

ժե) եթե այլ բան համաձայնեցված չէ Բանկի հետ, Ծրագրի իրականացմանն աջակցելու նպատակով պահանջվող ձևով վարձել և աշխատել խորհրդատուների հետ, որոնց որակավորումները, աշխատանքային փորձը և տեխնիկական առաջադրանքները ընդունելի են Բանկի կողմից, ներառյալ՝ Ծրագրի կառավարման խորհրդատու՝ ներգրավված 3.03(բ) բաժնի համաձայն, Վերահսկող ինժեներ և ԾԻԳ-ին աջակցելու և աջակցություն ցուցաբերելու ցանկացած այլ խորհրդատու (հոդված III, բաժին 3.05, կետ «ա»),

ժզ) խորհրդատուներին (ներառյալ՝ Բանկի կողմից ուղղակիորեն նշանակված SՀ ֆինանսավորման խորհրդատուները), որոնք ներգրավված են Ծրագրին առնչվող հարցերում և Հայաստանի Հանրապետության գործողություններում, անվճար ապահովել սարքավորումներով և աջակցել իրենց գործառույթների իրականացման գործում

(ներառյալ՝ գրասենյակային տարածքի և ֆոտոպատճենահանող սարքավորումների տրամադրումը, քարտուղարական ծառայություններ և տրանսպորտ, այնքանով, որքանով նման գործողությունների հետ կապված ծախսերը դեռևս չեն պահանջվում ծածկել և իրականում ծածկված են խորհրդատուների համապատասխան ֆինանսական առաջարկներով), ինչպես նաև անվճար ապահովել բոլոր փաստաթղթերի, նյութերի և այլ տեղեկատվության տրամադրումը, որը կարող է առնչվել իրենց աշխատանքին (հոդված III, բաժին 3.05, կետ «բ»),

ժէ) ուժի մեջ մտնելու օրվանից սկսած մինչև վարկի ամբողջական մարումը կամ չեղարկումը, ապահովել, որ Իրականացնող մարմինը և (կամ) Կատարող գործակալությունը Բանկին ներկայացնի Նախագծման փուլում կիսամյակային հաշվետվություններ, Շինարարության ընթացքում եռամսակային հաշվետվություններ և Շահագործման փուլում Բնապահպանական և սոցիալական հարցերին առնչվող տարեկան հաշվետվություններ Հայաստանի Հանրապետության և Ծրագրի հարաբերությունների մասով, ներառելով նաև Փոխկապակցված միջոցառումները, ինչպես նշված է Ստանդարտ պայմանների և Սահմանումների 5.02 կետի գ) ենթակետի գ) մասում, երբ յուրաքանչյուր դեպքում հաշվետվությունները պետք է ներկայացվեն եռամսյակի ավարտից հետո 30 օրվա ընթացքում, կիսամյակ-տարեկան ժամանակահատվածից հետո 45 օրվա ընթացքում և հաշվետու տարվանից հետո 60 օրվա ընթացքում, ինչպես նաև ապահովել, որ նշված հաշվետվությունները պարունակեն Համաձայնագրի III հոդվածի 3.06 բաժնի «ա» կետում շարադրված առանձնահատուկ հարցերի վերաբերյալ տեղեկատվություն (հոդված III, բաժին 3.06, կետ «ա»),

ժը) ուժի մեջ մտնելու օրվանից սկսած, ապահովել, որ Ստանդարտ սահմանումների և պայմանների 4.04 կետի ա) ենթակետի ն) մասի համաձայն Ծրագրի պարբերական հաշվետվությունները ներկայացվեն Համաձայնագրի III հոդվածի 3.06 բաժնի «բ» կետում նշված ձևով (հոդված III, բաժին 3.06, կետ «բ»),

ժթ) Ծրագրի իրականացման (կամ Ծրագրի ցանկացած մասի) պատասխանատու հանդիսացող Հայաստանի Հանրապետության համապատասխան մարմինների կամ ստորաբաժանումների միջոցով շարունակաբար իրականացնել գործընթացներ, վարել

հաշվառումներ և հաշիվներ, որոնք, միջազգայնորեն ընդունված հաշվապահական ստանդարտներին համապատասխան, ստույգ կարտացոլեն Ծրագրին առնչվող գործողությունները, ռեսուրսները և ծախսերը և հնարավորություն կունենան մշտադիտարկելու և արձանագրելու Ծրագրի առաջընթացը (ներառյալ՝ ծախսերն ու ստացվելիք օգուտները) (հոդված IV, բաժին 4.01, կետ «ա»),

ի) ապահովել, որ Համաձայնագրի IV հոդվածի Բաժին 4.01-ում (Ծրագրի հաշիվներին վերաբերող) նշված գրառումները և հաշիվները յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա համար և մինչև Ծրագրի ավարտը (ինչպես Բանկի կողմից Հայաստանի Հանրապետությանը ծանուցվել է) աուդիտի ենթարկվեն անկախ աուդիտորների կողմից, որոնք ընդունելի են Բանկի համար՝ միջազգային ընդունված աուդիտի սկզբունքներին և ստանդարտներին համապատասխան (հոդված IV, բաժին 4.01, կետ «բ», ենթակետ «1»),

իա) հնարավորինս շուտ, բայց ամեն դեպքում, ոչ ուշ, քան յուրաքանչյուր ֆինանսական տարվա ավարտից վեց ամիս հետո, Բանկին տրամադրել աուդիտորների կողմից նման ծավալի և մանրամասն հաշվետվություն, որը Բանկը կարող է ողջամտորեն պահանջել և Բանկին տրամադրել այնպիսի այլ տեղեկություններ, որոնք վերաբերում են նման գրառումներին և հաշիվներին, ինչպես նաև դրանց աուդիտին, որոնք Բանկը ժամանակ առ ժամանակ կարող է ողջամտորեն պահանջել (հոդված IV, բաժին 4.01, կետ «բ», ենթակետեր «2» և «3»),

իբ) չնայած Հավելված 2-ին կցված աղյուսակը սահմանում է կատեգորիաները, յուրաքանչյուր կատեգորիային հատկացվող վարկի գումարը և յուրաքանչյուր կատեգորիայից ֆինանսավորվող ծախսերի տոկոսային բաժինը, այնուամենայնիվ, մասհանում չկատարել Համաձայնագրի Հավելված 2-ի 2-րդ կետով նախատեսված դեպքերում (Հավելված 2, կետեր 1 և 2),

իգ) իրականացնել Ծրագիրը Համաձայնագրի Հավելված 3-ով սահմանված՝ Բնապահպանական և սոցիալական գործողությունների ծրագրին համապատասխան (Հավելված 3):

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետով, 170-րդ հոդվածի 1-ին և 4-րդ մասերով, ինչպես նաև

«Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 63, 64 և 74-րդ հոդվածներով՝ Սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց**.

1. Հայաստանի Հանրապետության ու Վերակառուցման և զարգացման եվրոպական բանկի միջև «Հյուսիս-հարավ ճանապարհային միջանցք (Սիսիան-Քաջարան հարավային հատված)» վարկային համաձայնագրում ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Սահմանադրությանը:

2. Սահմանադրության 170-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ սույն որոշումը վերջնական է և ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ

Ա. ԴԻԼԱՆՅԱՆ

10 սեպտեմբերի 2024 թվականի
ՍԴՈ - 1744